

Briuselis, 2016 07 20
COM(2016) 500 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Spartesnis perėjimas prie mažos anglies dioksido taršos ekonomikos Europoje

Komunikatas, pateikiamas kartu su Energetikos sąjungos pagrindų strategijos įgyvendinimo priemonėmis: teisės akto dėl privalomo metinio išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo valstybėse narėse 2021–2030 m. pasiūlymu, teisės akto dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų arba pašalinamų dirbant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą, įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją pasiūlymu ir komunikatu dėl Europos mažataršio judumo strategijos

1. Įvadas

Prasidėjo visuotinis perėjimas prie mažos anglies dioksido taršos ir žiedinės ekonomikos – naują postūmį tam suteikė Paryžiaus susitarimas dėl klimato kaitos¹ ir Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m. Šis perėjimas būtinas siekiant dabartinei ir būsimoms europiečių kartoms užtikrinti darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir investicijų galimybes, kartu mažinant pavojingą klimato kaitą. Jei ES nesiims išlaikyti ir išnaudoti pradininkės pranašumo ir plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energetikos, efektyvaus energijos vartojimo bei konkuruoti kuriant kitas mažos anglies dioksido taršos technologijų rinkas pasaulyje, tuo užsiims kiti regionai. Europos ekonomikos modelis turėtų keistis. Mūsų visų bendra pareiga – užtikrinti, kad perėjimas būtų teisingas ir pagrįstas solidarumu, kad niekas nebūtų paliktas. Energetikos sąjungos pagrindų strategija² padeda siekti šio tikslo.

Šiandien Komisijos pateiktas priemonių rinkinys padės Europai pasirengti spręsti būsimus uždavinius ir išlikti konkurencingai. Jis visų pirma skirtas valstybėms narėms, nes jos pirmiausia spręs, kaip įgyvendinti priemones, kad būtų pasiektas sutartas 2030 m. išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslas³.

Tačiau vien pačios valstybės narės negali pasiekti šio tikslo. Pasirengimas Paryžiaus klimato kaitos konferencijai parodė, kokia didelė nevalstybinių subjektų svarba siekiant pokyčių. ES taip pat tikisi, kad veiksmų taip pat imsis verslo atstovai, ūkininkai, tyrėjai, investuotojai, švietimo darbuotojai, socialiniai partneriai ir kt. ES pareiga – sustiprinti jų veiksmus, imantis priemonių visos ES mastu ir sudarant palankias sąlygas. Ji remia veiksmus, kurių imamasi miestuose, o juose gyvena 80 proc. europiečių. Kuriant mažos anglies dioksido taršos ir žiedinę ekonomiką miestai yra vieni dinamiškiausių ir novatoriškiausių subjektų ir dažnai viršija nacionalinį užmojį. Kaimo bendruomenės yra ne mažiau svarbios, nes jų vaidmuo užtikrinant tvarius gamtos išteklius ir apsaugant aplinką ateities kartoms yra lemiamas.

ES daro viską, kad būtų išlaikytas teigiamas veiksmų klimato kaitos srityje pagreitis pasaulio mastu. Nėra šalies, kurioje negrėstų katastrofiški klimato kaitos padariniai. Todėl aukščiausiu politiniu lygmeniu G7 šalių vadovai įsipareigojo paspartinti perėjimą prie energetikos sistemos, kuri leistų sumažinti pasaulio ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, nustatyti terminą, nuo kurio nebeliktų didžiosios dalies iškastinio kuro subsidijų, ir iki 2025 m. pabaigos nutraukti valstybės paramą anglių, dujų ir naftos sektoriams. ES miestų vaidmuo bus labai svarbus kuriant naują pasaulio miestų koaliciją, o tai galėtų būti dar viena galimybė bendradarbiauti tarptautiniu lygmeniu, tęsiant kovą su klimato kaita vietos lygmeniu. Poreikis vis skubiau spręsti klimato kaitos ir pažeidžiamumo bei saugumo sąsajos klausimą buvo dar kartą patvirtintas šių metų ES diplomatijos klimato kaitos srityje veiksmų plane⁴.

¹ COM(2016) 110 *Po Paryžiaus konferencijos. Paryžiaus susitarimo poveikio vertinimas.*

² COM(2015) 80 *Atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategija.*

³ 2014 m. spalio mėn. ES valstybių ir vyriausybės vadovai susitarė dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos. Strategijoje nustatytas ES įsipareigojimas pasiekti privalomą tikslą – iki 2030 m. sumažinti ES visos ekonomikos mastu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 40 proc., palyginti su 1990 m.

⁴ 2016 m. vasario 15 d. Tarybos išvados dėl Europos diplomatijos klimato srityje po COP 21.

Klimato kaitos keliamus uždavinius ES gali paversti naujomis galimybėmis. Šiame pasauliniame kontekste Europa pirmąją kurdama naujoviškas mažos anglies dioksido taršos technologijas ir paslaugas ne tik energetikos sektoriuje, bet ir pramonėje, pastatų ir transporto sektoriuose. Ji turėtų išlaikyti šias lyderės pozicijas. Turime toliau europiečiams ugdyti mažos anglies dioksido taršos ekonomikai būtinus įgūdžius, investuoti į mūsų vaikų ateitį ir padėti pramonei prisitaikyti prie kintančių poreikių. Europa pažadėjo imtis plataus užmojo veiksmų ir savo pažadą tesės.

2. Pagrindiniai reguliavimo sistemos principai, kuriais siekiama užtikrinti, kad visuose ekonomikos sektoriuose būtų pereita prie mažos anglies dioksido taršos technologijų

2014 m. spalio mėn. ES susitarė dėl aiškaus įsipareigojimo: privalomo tikslinio rodiklio visos ekonomikos mastu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį iki 2030 m. sumažinti bent 40 proc., palyginti su 1990 m. lygiu. Šis įsipareigojimas dera su ekonomiškai efektyviu būdu siekti ES ilgalaikio klimato kaitos mažinimo tikslo, juo grindžiamas ES tarptautinis įsipareigojimas pagal Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos ir jį bendrai įvykdys visos valstybės narės.

Pradėdama įgyvendinti šį įsipareigojimą, 2015 m. liepos mėn. Komisija pateikė pasiūlymą reformuoti ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, kad ji atitiktų savo paskirtį ir pritrauktų investicijų po 2020 m. pramonės ir energetikos sektoriuose⁵. Europos Parlamentas ir Taryboje dalyvaujančios valstybių narių vyriausybės turėtų dėti visas pastangas greitai priimti šį pasiūlymą. Šis priemonių rinkinys taikomas kitiems pagrindiniams ekonomikos sektoriams, kurie prisideda prie klimato politikos: pastatų, transporto, atliekų, žemės ūkio⁶, žemės naudojimo ir miškininkystės sektoriams.

Remiantis pagrindiniais ankstesniais ES kovos su klimato kaita principais parengta naujoji reguliavimo sistema grindžiama pagrindiniais teisingumo, solidarumo, lankstumo ir aplinkosauginio naudingumo principais.

Siekdama užtikrinti sąžiningumo ir solidarumo principus, įtrauktus į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, dėl kurios susitarė Europos Vadovų Taryba, Komisija siūlo diferencijuotus nacionalinius išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo iki 2030 m. tikslus, kuriais atsižvelgiama į kiekvienos valstybės narės bendrąjį vidaus produktą, taigi ir į santykinę gerovę. Atskirų turtingesnių valstybių narių tikslai toliau pritaikyti tarpusavyje, siekiant atsižvelgti į ekonominę efektyvumą.

Be to, pasiūlyme pateikiama lanksti sistema, pagal kurią valstybės narės gali kartu mažinti bendrą išmetamųjų teršalų kiekį, įvairiuose sektoriuose ir per tam tikrą laikotarpį, taigi atsižvelgiama į valstybių narių ekonomikos struktūros skirtumus. Pagal šią sistemą valstybėms narėms bus leidžiama prekiauti išmetamųjų teršalų kvotomis ir rengti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo projektus kitose valstybėse narėse. Tai sudarys palankesnes sąlygas

⁵ Norint pasiekti 2030 m. ES tikslą, šiuose sektoriuose būtina užtikrinti, kad 43 proc. būtų sumažintas išmetamų ŠESD kiekis, palyginti su 2005 m.

⁶ Norint pasiekti 2030 m. ES tikslą, šiuose sektoriuose būtina užtikrinti, kad 30 proc. būtų sumažintas išmetamų ŠESD kiekis, palyginti su 2005 m.

visoje ES pritraukti investicijas ten, kur jų labiausiai reikia ekonomikai modernizuoti ir kur jos užtikrintų didžiausią naudą mažiausiomis sąnaudomis⁷.

Tai pirmas kartas, kai žemės naudojimo ir miškininkystės sektoriai įtraukti į ES energetikos ir klimato strategiją. Komisija siūlo tikslią pusiausvyrą tarp didesnio skatinimo surinkti anglies dioksidą ir mažinti taršą iš žemės naudojimo ir miškininkystės ir būtinybės išsaugoti ES klimato strategijos aplinkosauginį naudingumą, kad būtų skatinama mažinti išmetamų teršalų kiekį pastatų, transporto ir žemės ūkio sektoriuose. Todėl lankstumas kitų sektorių atžvilgiu bus ribotas.

Siūlomame reglamente šiems sektoriams numatytos griežtesnės žemės, žemės naudojimo ir miškininkystės apskaitos taisyklės. Miškų tvarkymas yra pagrindinis biomasės šaltinis energijos ir medienos gamybai, todėl griežtos miškų tvarkymo apskaitos taisyklės bus tvirtas Europos atsinaujinančiųjų išteklių energijos politikos ir tolesnės bioekonomikos plėtros po 2020 m. pagrindas.

3. Palankių sąlygų ES pereiti prie mažos anglies dioksido taršos sudarymas

Remdamosi šia reguliavimo sistema, valstybės narės pačios nustatys tinkamiausias priemones, kad gautų naudos iš perėjimo prie mažos anglies dioksido taršos ekonomikos ir pasiektų savo tikslinius rodiklius. ES rems valstybes nares įvairiomis priemonėmis ir sudarys šiam perėjimui tinkamas sąlygas.

3.1. Energetikos sąjungos strategija ir kitos konkrečių sektorių iniciatyvos

Transporto sektoriuje išmetami teršalai sudaro didelę ES išmetamų teršalų dalį, todėl Komisija pateikia mažataršio mobilumo strategiją, kurioje nurodomi pagrindiniai transporto srities svertai, įskaitant ES masto priemones dėl mažataršių ir netaršių transporto priemonių ir alternatyvių mažataršių degalų. Strategijoje taip pat pabrėžiama būtinybė kuo geriau išnaudoti transporto ir energetikos sistemų sinergiją.

Kalbant apie pastatus, Komisija peržiūri esamus ES energijos vartojimo efektyvumo pagrindus ir vėliau šiais metais pateiks pasiūlymų, įskaitant kaip pritraukti investicijas pastatų renovacijai. Be to, Komisija šiemet užbaigs rengti savanoriško statybos ir griovimo atliekų perdirbimo protokolą, kuris bus taikomas visame sektoriuje. Galimybės mažinti išmetamųjų teršalų kiekį žemės ūkio ir žemės naudojimo sektoriuose labiau ribotos, todėl pasiūlymu dėl žemės naudojimo ir miškininkystės bus sukurta papildomų anglies dioksido sekvestracijos paskatų šiose susijusiose veiklos srityse. Be to, dviejuose reformuotos bendros žemės ūkio politikos ramsčiuose suteikiama įvairių klimato kaitos mažinimo veiksmų skatinimo priemonių. Tikimasi, kad peržiūrėta ES politika dėl trąšų naudojimo prisidės prie išmetamųjų teršalų, susijusių su iškastinėmis ir sintetinėmis trąšomis, mažinimo. Po žemės ūkio, atliekų sektorius šiuo metu yra antras sektorius, kuriame išmetama daugiausiai ne anglies dioksido teršalų. Tikimasi, kad labai sumažinti su atliekomis susijusią taršą padės Atliekų tvarkymo

⁷ Siekiant užtikrinti, kad tikslinių rodiklių siekti būtų dar lengviau, valstybės narės, kurios tikslinį rodiklį gali pasiekti tik santykinai didesnėmis sąnaudomis, pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą gali nuspręsti perkelti tam tikras kvotas, kad kompensuotų kitų ekonomikos sektorių išmetamų teršalų kiekius.

pagrindų direktyva ir ypač Direktyva dėl atliekų sąvartynų, kurių persvarstytas redakcijas Komisija pasiūlė praeitais metais.

Šių ES priemonių nauda valstybės narės gali pasinaudoti tik tuo atveju, jei tinkamai jas įgyvendins ir užtikrins, kad jų būtų laikomasi.

3.2. Kompleksinės priemonės ir skatinamieji veiksniai

Energetikos sąjungos prioritetas, atsižvelgiant į visus jo aspektus, teikia platesnių galimybių, kuriomis naudodamasi ES gali sudaryti reikiamas sąlygas pertvarkyti energetiką. Be jo, yra ir kitų pereinanti prie mažos anglies dioksido taršos visuose ekonomikos sektoriuose skatinančių veiksnių.

3.2.1. Žiedinė ekonomika

Žiedinės ekonomikos vaidmuo yra svarbus ne tik sektoriuose, kuriuose taikomas jos priemonių rinkinys, bet ir už tų sektorių ribų. Sunaudojamų žaliavų kiekis, suvartojamos energijos kiekis ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra tiesiogiai fiziškai susiję. ES pavyko atsieti ekonomikos augimą nuo anglies dioksido taršos didėjimo, tačiau iki šiol nepavyko to paties padaryti žaliavų sunaudojimo ir išteklių naudojimo efektyvumo srityse.

Todėl pernai Komisija pateikė plataus užmojo Žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinį⁸, kuriuo siekiama išspręsti šią problemą. Pasiūlyti veiksmai padės sukurti uždarą produktų gyvavimo ciklą, nes bus daugiau perdirbama ir pakartotinai naudojama atliekų, o iš visų žaliavų, produktų ir atliekų bus išgaunama didžiausia vertė ir bus užtikrinamas didžiausias jų naudojimo laipsnis.

3.2.2. Inovacijos konkurencingumui užtikrinti

Siekiant išnaudoti inovacijas kaip vieną svarbiausių veiksnių pereinant prie mažos anglies dioksido taršos ekonomikos ir užtikrinti kuo didesnę kiekvieno investuoto euro poveikį, Komisija ketina vėliau šiais metais pateikti jungtinę energetikos sąjungos mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo strategiją. Konkrečiais veiksmais pagal šią naują strategiją turėtų būti tiesiogiai skatinama siekti Europos klimato ir energetikos tikslų, padėti modernizuoti ES ekonomiką, didinti jos konkurencingumą ir taip skatinti ES pirmavimą švartų technologijų srityje.

Europa vis dar yra didžiausias pasaulyje su energetika susijusių mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros finansavimo šaltinis (2014 m. tam skirta 3,9 mlrd. EUR, o tai sudaro 36 proc. viso finansavimo) ir joje pateikiama daugiausiai didelės vertės klimato kaitos mažinimo technologijų patentų paraiškų – jos sudaro 40 proc. bendro skaičiaus. Tačiau kai kurios vertingos galimybės vis dar neišnaudotos, ypač susijusios su švartios energijos technologijomis ir netaršiomis transporto priemonėmis. Kitose srityse, įskaitant atsinaujinančiosios energijos technologijas, ES pradėjo atsilikti nuo savo varžovų. Dar

⁸ COM(2015) 614 *Uždaro ciklo kūrimas. ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas.*

svarbiau yra tai, kad Europai reikia labiau pasistengti, kad naujovės pasiektų rinką ir būtų komerciškai sėkmingos – tai aktualu kalbant apie įvairias konkrečias technologijas ir įvairiose inovacijų srityse.

3.2.3. Investicijų perkėlimas ir didinimas

Siekiant paskatinti perėjimą prie mažos taršos ir klimato kaitai atsparios ekonomikos ir išvengti susaistymo su didelį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį išmetančia infrastruktūra ir turtu, būtina perkelti ir sparčiai padidinti privačias investicijas.

Dėl ES politikos ir strateginių viešųjų investicijų pastangų privačios investicijos jau pradėjo derėti su klimato ir efektyvaus išteklių naudojimo politikos tikslais.

Taikant ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą išmesti anglies dioksidą kainuoja. Sektoriuose, kuriems ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema netaikoma, didelę svarbą nustatant tinkamas paskatas taip pat turi valstybių narių apmokestinimo politika.

Siekiant išlaikyti ir padidinti ES konkurencingumą ir paskatinti pereiti prie mažos anglies dioksido taršos ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikos, Kapitalo rinkų sąjungos iniciatyva⁹ sprendžiamas ilgalaikių ir tvarių investicijų klausimas. Pastaruoju metu atsiradusios ekologinės obligacijos taip pat gali padėti kapitalo srautus nukreipti į mažos anglies dioksido taršos investicijas.

Dar yra ką nuveikti. ES ir toliau stiprins bendrąją rinką ir imsis veiksmų, kad pašalintų kliūtis investicijoms.

Komisija intensyviai stengiasi užtikrinti, kad dabartinio ES biudžeto išlaidos derėtų su klimato politikos tikslais. Politinis įsipareigojimas užtikrinti, kad bent 20 proc. daugiametės finansinės programos būtų aiškiai susijusi su klimatu, duoda rezultatų. Atsižvelgdama į tai, Komisija neseniai prisijungė prie iniciatyvos „Misija – inovacijos“, kurios narės įsipareigojo per penkerius metus iki 2020 m. padvigubinti savo viešąjį finansavimą švarios energijos moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai.

Europos strateginių investicijų fondas įrodė, kad ES finansinės priemonės taip pat svariai prisideda prie ES klimato politikos. Fondas tvirtai siekia į realiąją ekonomiką iki 2018 m. vidurio sutelkti bent 315 mlrd. EUR papildomų investicijų¹⁰. Daugiau kaip 50 proc. iki šiol patvirtintų investicijų yra susijusios su klimato kaitos mažinimu. Bendros investicijos į projektus iš Europos strateginių investicijų fondo gali būti vykdomos projekto lygmeniu arba investavimo platformos lygmeniu. Investavimo platformos gali padėti finansuoti mažus projektus ir sujungti lėšas iš įvairių šaltinių, kad būtų sudarytos sąlygos diversifikuotoms tam tikros geografinės ar teminės specifikos investicijoms. Jos taip pat gali padidinti mažų ar vietos investavimo galimybių finansinį patrauklumą naujoms investuotojų grupėms, pavyzdžiui, pensijų fondams ar užsienio instituciniams investuotojams. Komisija ieško būdų, kaip sujungti pagal kitas ES programas, pvz., Europos infrastruktūros tinklų priemonę ar

⁹ Taip pat žr. *Kapitalo rinkų sąjunga. Pirmoji esamos padėties ataskaita*, SWD(2016) 147 final.

¹⁰ COM(2016) 359 *Investicijų plano Europai rezultatų apžvalga ir tolesni veiksmai* (2016 m. birželio 1 d. padėtis).

programą „Horizontas 2020“ turimus išteklius, siekiant paskatinti papildomas investicijas, visų pirma pasinaudojant investavimo platformomis, pvz., energijos vartojimo efektyvumo, pažangaus judumo mieste ir naujoviškų technologijų srityse.

Perėjimą prie mažos anglies dioksido taršos remia ir reformuota ES sanglaudos politika, o jos projektai duos naudos laikotarpiu po 2020 m. Ji remia efektyvaus energijos vartojimo priemones viešuosiuose ir gyvenamuosiuose pastatuose (13,3 mlrd. EUR) ir įmonėse (3,4 mlrd. EUR, daugiausia dėmesio skiriant MVĮ), perėjimą prie efektyvaus energijos vartojimo ir mažos taršos transporto sektoriuje (39,7 mlrd. EUR skirta tvariam judumui mieste ir mažos anglies dioksido taršos transporto rūšims, pvz., geležinkeliui, jūrų uostams ir vidaus vandenų keliams). Be to, 8 mlrd. EUR skirta rizikos prevencijai ir valdymui, įskaitant 6,4 mlrd. EUR su klimato kaita susijusiems pavojams. Iš reformuotos bendros žemės ūkio politikos biudžeto 115 mlrd. EUR remiama klimato politika per žemėtvarkos gerinimą ir tikslines investicijas¹¹.

Siekiant paremti investicijas į inovacijas, tokias kaip anglies dioksido surinkimas, atsinaujinančiųjų išteklių energija ir naujų proveržio technologijų diegimas pramonėje, Komisijos pasiūlyme dėl prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemos persvarstymo numatyta šiam tikslui rezervuoti 450 mln. apyvartinių taršos leidimų.

3.2.4. Teisingos socialinės permainos ir nauji įgūdžiai

Manoma, kad pereinant prie mažos anglies dioksido taršos sumažės užimtumas tradicinėse rinkose (susijusiose su iškastiniu kuru, visų pirma pramonės šakose, kuriose išmetama daug anglies dioksido) ir bus sukurta naujų darbo vietų (susijusių su atsinaujinančiais energijos išteklių, energijos vartojimo efektyvumu ir transporto elektrifikavimu). Tai taip pat reiškia, kad būtina numatyti ir švelninti socialinį tokio perėjimo poveikį tam tikruose regionuose ir socialiniuose bei ekonomikos sektoriuose, be kita ko, pasitelkiant Europos struktūrinius ir investicijų fondus.

Kadangi gebėjimai bus pagrindinis kelias įsidarbinimo galimybių ir klestėjimo link, Komisija priėmė išsamią Naują Europos įgūdžių darbotvarkę¹². Siekdama padėti spręsti gebėjimų trūkumo problemą Komisija pradeda iniciatyvas, kurios padidins įgūdžių matomumą ir pagerins jų pripažinimą vietos, nacionaliniu ir ES lygmenimis, nuo mokyklų ir universitetų iki darbo rinkos. Be kita ko, darbotvarkėje sprendžiami perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo uždaviniai ir nustatomas „Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planas“, siekiant gerinti kompetenciją ir spręsti gebėjimų trūkumo konkrečiuose su ekologiškomis technologijomis susijusiuose ekonomikos sektoriuose uždavinius.

¹¹ Pagal šios politikos kaimo plėtros ramstį 7,7 mlrd. EUR numatyta anglies dioksido sekvstracijos ir saugojimo dirvožemyje projektams, tvarios atsinaujinančiųjų išteklių energijos tiekimui ir naudojimui ir pažangioms klimato kaitos atžvilgiu investicijoms. Dar 43,7 mlrd. EUR numatyta veiksams, kuriais siekiama gerinti ekosistemas, nuo kurių taip pat priklauso žemės ūkio ir miškininkystės anglies dioksido išmetimo rodikliai.

¹² COM(2016) 381 *Nauja Europos įgūdžių darbotvarkė. Drauge dirbant didinti žmogiškąjį kapitalą, įsidarbinimo galimybes ir konkurencingumą.*

3.2.5. Prekybos ir eksporto galimybės

Manoma, kad dėl padidėjusių prekybos srautų ekologiškos prekės, paslaugos ir technologijos sparčiai išplis visame pasaulyje ir padės pereiti prie mažos anglies dioksido taršos ekonomikos. ES yra pasaulio lyderė ekologiškų prekių importo ir eksporto srityje. 2013 m. į „žaliąjį“ sąrašą įtrauktų produktų ES eksportas siekė 146 mlrd. EUR (maždaug 8 proc. viso ES eksporto), o importas – 70 mlrd. EUR. Europos bendrovės turėtų siekti toliau plėtoti ir eksportuoti savo inovacinį išradingumą ir praktinę patirtį.

Kaip Pasaulio prekybos organizacijos narė, ES aktyviai skatina prekių ir paslaugų liberalizavimą, nes tai gali būti naudinga aplinkai. Rengdamasi vėliau šiais metais Kinijoje įvyksiančiam G20 vadovų aukščiausiojo lygio susitikimui ji glaudžiai bendradarbiavo su šešiomis kitomis Pasaulio prekybos organizacijos narėmis, siekdama sudaryti plataus užmojo aplinkosaugos prekių susitarimą su visais dalyviais. Taip pat savo dvišaliuose prekybos susitarimuose ES siekia kuo anksčiau liberalizuoti prekybą ekologiškomis prekėmis ir paslaugomis ir palengvinti prekybą bei investicijas į atsinaujinančiosios energijos gamybą ir taip prisidėti prie klimato politikos tikslų.

4. Išvados

Europa turėtų sparčiau pereiti prie mažos anglies dioksido taršos ekonomikos. ES reikia daugiau darbo vietų, spartesnio augimo ir daugiau investicijų ir ši darbotvarkė gali padėti tai pasiekti ir modernizuoti Europos ekonomiką. Ilguoju laikotarpiu tai iš esmės pakeis mūsų ekonominę aplinką.

Su šiuo komunikatu pateikiame su klimato politika susijusių teisės aktų pasiūlymus ir praėjusių metų pasiūlymą reformuoti ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą Taryba ir Parlamentas turėtų apsvarstyti pirmumo tvarka.

Komisija nedelsdama pradės arba paspartins geresnio reglamentavimo procesus (įskaitant viešas konsultacijas ir poveikio vertinimus), kad mažataršio judumo veiksmų planas būtų nedelsiant paverstas veiksmingų ir proporcingų priemonių rinkiniu. Iki metų pabaigos Komisija pateiks ir likusias iniciatyvas, kad būtų galima visiškai įgyvendinti ES energetikos sąjungos strategiją.

Valstybės narės jau pradėjo rengti savo energetikos ir klimato strategijas laikotarpiui po 2020 m. Šis iniciatyvų rinkinys suteikia joms reikiamo aiškumo ir priemonių, taip pat suteikia joms galimybę tęsti Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos ratifikavimo vidaus procesą. Valstybės narės turėtų maksimaliai išnaudoti ES sudarytas palankias sąlygas, kad perėjimas prie mažos anglies dioksido taršos ekonomikos vyktų kuo sklandžiau ir sąžiningiau.